



# Korotettu työnantajan työttömyysvakuutusmaksu epätuypillisessä työssä

# Epätuypillinen työ aiheuttaa yhteiskunnallisia kustannuksia



- Määräaikainen työ johtaa lähes kaksi kertaa useammin työttömyysjaksoon kuin työsuhteet keskimäärin<sup>1</sup>
- Osa-aikainen työ nostaa merkittävästi tulevien vuosien työttömyysriskiä kokoaikaiseen työhön verrattuna, ja vaikutus korostuu vastentahtoisen osa-aikatyön kohdalla<sup>2</sup>
- Osa-aikatyön kustannusta lisäävät sen yhteydessä maksetut etuudet kuten soviteltu työttömyystuki, asumistuki ja toimeentulotuki
- Työntekijät ja veronmaksajat rahoittavat siis työnantajien pyrkimystä työsuhteiden joustavuuteen, vaikka jousto on mahdollistettu jo pitkien koeaikojen, lomautusjärjestelmän sekä matalan tuotannollis-taloudellisen irtisanomiskynnyksen muodossa

1: Korpela, Heikki (2025) Experience rating the unemployment insurance tax: simulation results for Finland, VATT Working Papers 173.

2: Mäkinen, Niklas – Tanskanen, Jussi – Ojala, Satu – Pyöriä, Pasi (2023) Part-Time Workers' Employment Trajectories by Length of Hours and Reason for Working Part-Time: An 8-Year Follow-Up Study, SAGE Open 13(4).

# Mitä työttömyysvakuutusmaksun muutoksella tavoitellaan?



1. Vähennetään vastentahtoista osa-aikaista, määräaikaista ja tarvittaessa töihin kutsuttavaa työtä
2. Luodaan uusi kannustin vakituisille ja kokoaikaisille työsuhteille, jotka toimivat sosiaaliturvajärjestelmän perusoletuksena
3. Tuodaan osa epätyypillisen työn yhteiskunnallisista kustannuksista osaksi työn hintaa
4. Kohdennetaan työttömyysvakuutusmaksut aiempaa oikeudenmukaisemmin korkean työttömyysriskin työnantajille
5. Ehkäistään pimeää työtä työntekijän työtuntien ali-ilmoittamisen muodossa

# Työttömyysvakuutusmaksujen nykytila Suomessa



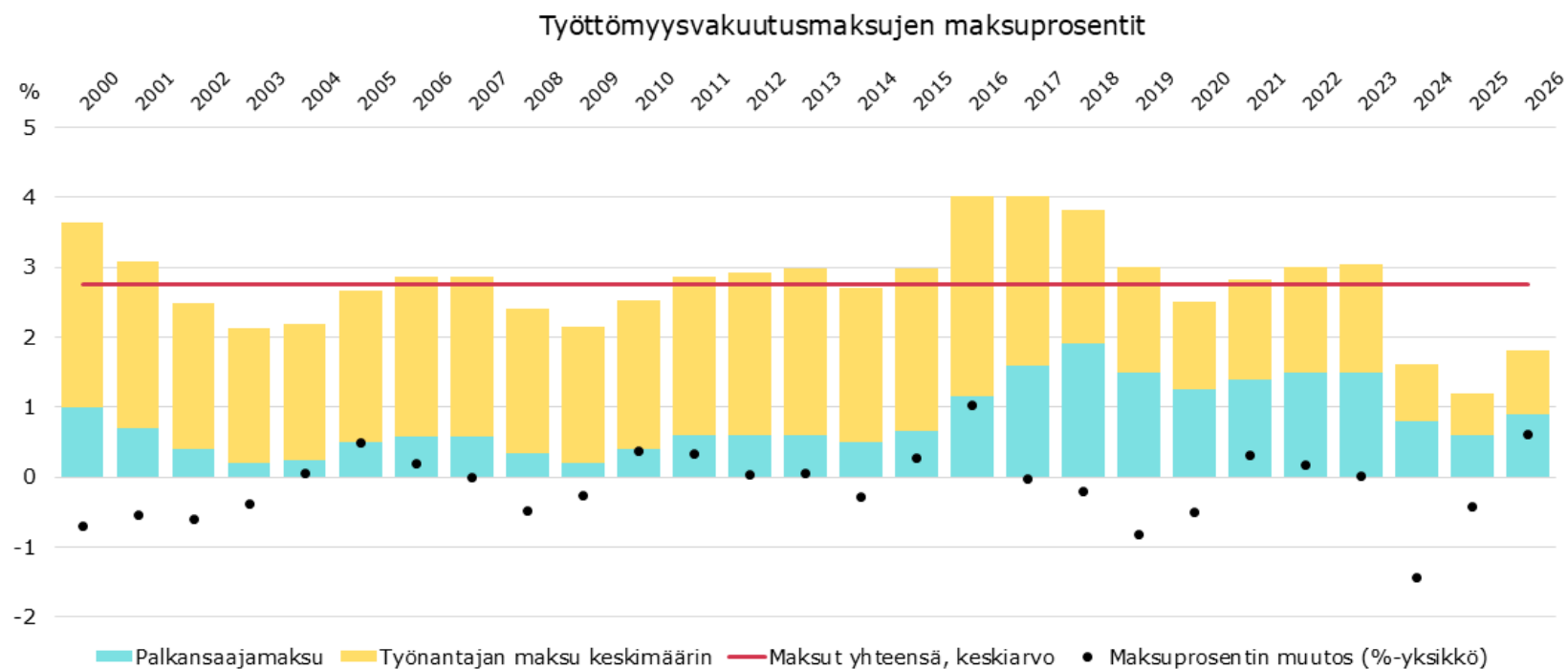
- Vuonna 2026 yksityisen sektorin työnantajilla käytössä oleva taso on 0,31 prosenttia palkasta palkkasumman 2 509 500 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 1,23 prosenttia
- Työnantajien keskimääräinen työttömyysvakuutusmaksu on viime vuosina vastannut työntekijöiden työttömyysvakuutusmaksua, jonka suuruus vuonna 2026 on 0,89 prosenttia
- Työttömyysvakuutusmaksuilla rahoitetaan tyypillisesti yli puolet kaikista työttömyysturvan ansio- ja peruspäivärahamenoista
- Korkean työttömyysriskin työnantajat, jotka maksavat alle 10 prosenttia työnantajien työttömyysvakuutusmaksuista aiheuttavat karkeasti puolet kaikista työttömyyden kustannuksista<sup>1</sup>
- Matalan riskin työnantajat maksavat siis huomattavan osuuden työttömyysvakuutusmaksuista korkean riskin työnantajien puolesta

<sup>1</sup>: Korpela, Heikki (2025) Experience rating the unemployment insurance tax: simulation results for Finland, VATT Working Papers 173.

# Työttömyysvakuutusmaksujen kehitys viime vuosikymmeninä



## Työttömyysvakuutusmaksut 2000–2026



# Työttömyysvakuutusmaksu Alankomaissa (1/3)



- Alankomaissa on 90-luvun uudistusten jäljiltä ollut eurooppalaisittain poikkeuksellisen korkea osuus määräaikaista työsuhteita
- Vuoden 2020 alussa voimaan tulleella lakimuutoksella pyrittiin tukemaan vakituisia työsuhteita sekä vahvistamaan vaihtelevia työtunteja tekevien työntekijöiden asemaa
- Samalla heikennettiin hieman henkilöperusteista irtisanomissuojaa, joka oli ennen uudistusta huomattavasti Suomea vahvemmallalla tasolla ja jota on sittemmin heikennetty myös Suomessa
- Lisäksi kiristettiin vuokratyötä koskevaa sääntelyä, pidennettiin määräaikaisten työsopimusten ketjuttamisen tarkasteluaikaa, luotiin uusi muutosturvamaksu sekä asetettiin vähimmäisilmoitusaika tarvittaessa töihin kutsuttavien työvuoroille

# Työttömyysvakuutusmaksu Alankomaissa (2/3)



- Lakiuudistuksen myötä alempi, 2,74 prosentin suuruinen työttömyysvakuutusmaksu koskee tilanteita, joissa:
  1. Työsopimus on tehty kirjallisesti
  2. Työsuhde on vakituinen
  3. Kyseessä ei ole tarvittaessa töihin kutsuttavan työntekijä
- Muissa tapauksissa sovelletaan korkeampaa 7,74 prosentin suuruista työttömyysvakuutusmaksua
- Työnantaja joutuu lisäksi maksamaan takautuvasti korkeampaa työttömyysvakuutusmaksua, jos:
  1. Työsuhde päättyy kahden kuukauden sisällä sen alkamisesta
  2. Työntekijä tekee vuoden aikana yli 30 prosenttia enemmän työtunteja kuin työsopimuksessa on määritelty

# Työttömyysvakuutusmaksu Alankomaissa (3/3)



- Uudistuksen nähdään onnistuneen tavoitteessaan tukea vakituisia työsuhteita:<sup>1</sup>
  1. Se lisäsi vakituisten työsuhteiden määrää pysyvästi yli 5 prosentilla uudistusta edeltäneeseen kehitykseen verrattuna
  2. Määräaikaiset työsuhteet vähenivät 7,5 prosentilla
  3. Uudistuksen ei havaittu johtaneen itsensä työllistävien määrän tilastollisesti merkittävään kasvuun
- Vaikutus määräaikaisiin työntekijöihin ajoittui uudistusta edeltäviin kuukausiin johtuen muutosturvamaksun voimaantulosta
- Vakituiset työsuhteet kehittyivät tasaisemmin uudistuksen ympärillä
- Tutkimus toteutettiin vertaamalla toteutunutta kehitystä ympäröivien työmarkkinoiden pohjalta luotuun synteettiseen kontrollimuuttajaan

<sup>1</sup>: Patra, Kamalika – Neuteboom, Nora – Kapetanios, George – Ventouria, Alexia (2025) Reducing labour market flexibility: A causal inference study on reform in The Netherlands. *Economics Letters* (247).

# Miten uudistus voitaisiin toteuttaa Suomessa?



- Tarvitut muutokset kohdistuvat lakiin työttömyysetuuksien rahoittamisesta (555/1998), jossa ylimääräinen maksu voidaan säätää joko muutosturvamaksun tapaan erillisenä tekijänä tai vaihtoehtoisesti työttömyysvakuutusmaksun tasapainotuksen sisälle
- Säädetyin lisämaksun suuruus vaatii tarkempaa arviota – sen tulee tasapainottaa kustannusta epätyypillisen ja vakituisen kokoaikatyön välillä
- Poikkeuksia on helppo säätää tarkkarajaisiin tilanteisiin kuten osittaisella hoitovapaalla olevien, osittaisella varhennetulla vanhuuseläkkeellä olevien tai osatyökykyisten työntekijöiden kohdalle
- Lisäksi ylimääräiselle maksulle voidaan asettaa työntekijän ikään sidottu raja, jos epätyypillisiä työsuhteita halutaan edelleen tukea nuorten työntekijöiden kohdalla



# Kiitos!

Lisätietoja: Olli Toivanen, pääekonomisti, [olli.toivanen@pam.fi](mailto:olli.toivanen@pam.fi), puh. 045 204 3445